

College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Krimpenerwaard
Mevrouw B. de Jonge
Postbus 51
2820 AB STOLWIJK

Postadres

Postbus 1123
2302 BC Leiden
advies@vrhm.nl
www.vrhm.nl

Verzenddatum: 15 augustus 2019
Zaaknummer: Z-2019-090587
Ons kenmerk: UIT-2019-085012
Uw brief van: 8 juli 2019

Contactpersoon: Eric Meijer
Telefoon: 088-2465637
E-mail: advies@vrhm.nl
Onderwerp: Advies over Voorontwerpbestemmingsplan Binnenstad
Schoonhoven

Bijlage: 1

Graag bij correspondentie kenmerk en onderwerp vermelden.

Geacht college,

Op 8 juli 2019 hebben wij uw verzoek om advies per e-mail ontvangen. Uw adviesverzoek betreft het voorontwerpbestemmingsplan Binnenstad Schoonhoven, met verbrede reikwijdte.

De informatie en afspraken over dit dossier zijn door de gezamenlijke hulpdiensten (politie, GHOR en brandweer) betrokken in en vertaald naar dit advies. Onderstaand treft u ons advies.

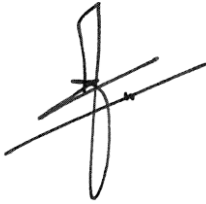
Voor de Binnenstad Schoonhoven is een voorontwerpbestemmingsplan opgesteld. Dit plan heeft een verbrede reikwijdte en is met veel participatie aan de voorkant (met bewoners, ondernemers, overlegpartners en andere betrokkenen) opgesteld. In de toelichting staat dat het voorontwerpbestemmingsplan vooruitloopt op de Omgevingswet die in 2021 in werking treedt. Daarom hebben wij in de bijlage ons advies gegeven in het kader van een omgevingsvisie en de (fysiek) veilige leefomgeving.

Voor informatie kunt u contact opnemen met de heer De Winter, coördinator Risicoadvisering van VRHM, via advies@vrhm.nl of via 088-2465000.

Ik verwacht u met dit advies van dienst te zijn geweest.

Graag ontvangen wij een afschrift van het door u genomen besluit.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and lines, positioned above the name of the signatory.

Ing. J.J. Zuidijk, directeur Veiligheidsregio Hollands Midden

Bijlage:

- Adviesrapport

Digitaal verzonden aan:

- gemeente Krimpenerwaard; info@krimpenerwaard.nl

In kopie verzonden aan:

- b.dejonge@krimpenerwaard.nl
- advies@ghorhm.nl
- politie

Bijlage 1. Adviesrapport

Betreft advies behorende bij briefkenmerk UIT-2019-085012

Betreft: Input op voorontwerpbestemmingsplan Binnenstad Schoonhoven

Opstellers: Eric Meijer, Veiligheidsregio Hollands Midden (opsteller adviesbrief)
Amber van Lunsen, Brandweer Hollands Midden
B. Tamerus, Politie, Eenheid Den Haag, DROS, RCCB
Majella Roosjen, GHOR Hollands-Midden

De omgevingsvisie en een (fysiek) veilige leefomgeving

De maatschappelijke doelstelling van de Omgevingswet is het bereiken en het in stand houden van een gezonde en veilige leefomgeving.

Wettelijk kader: voorkomen, beperken en bestrijden van branden, rampen en crises.

Visie: Een duurzaam veilige fysieke leefomgeving

Waar de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) voorheen bij ruimtelijke plannen voornamelijk advies uitbracht op het aspect externe veiligheid (gevaarlijke stoffen), neemt VRHM bij de nieuwe omgevingsvisies en -plannen ook andere fysieke veiligheidsrisico's in ogenschouw.

Doelen:

- Veilige bouwwerken en omgeving
- Een zelfredzame en samenredzame samenleving
- Beschermen van (zeer) kwetsbare groepen
- Effectieve hulpverlening
- Continuïteit van de samenleving (waaronder zorgcontinuïteit en vitale infrastructuur)

Kernwaarden voor een (fysiek) veilige leefomgeving

Voor de inhoudelijke inbreng van het aspect fysieke veiligheid in de omgevingsvisie heeft Brandweer Nederland een aantal kernwaarden opgesteld. Deze kernwaarden zijn de kaders en kansen waarmee de fysieke leefomgeving zo veilig mogelijk ontworpen kan worden. In het omgevingsplan kunnen daar vervolgens planregels en omgevingswaarden aan gekoppeld worden. Op deze manier wordt veiligheid een thema waarover aan de voorkant wordt nagedacht. Samen met andere veiligheidsregio's heeft de VRHM een aantal kernwaarden opgesteld om richting te kunnen geven in het proces van visievorming en het borgen van veiligheid in de omgevingsvisie. Deze kernwaarden vormen de basis waarop het gesprek kan worden gestart én vormen het advies van de VRHM aan een gemeente. Deze kernwaarden richten zich op het proces van totstandkoming van de omgevingsvisie, ontwerpprincipes hoe een omgeving op een veilige manier in te richten en op risico- en crisiscommunicatie. De bedoeling van deze kernwaarden is om zo vroeg mogelijk in het proces al na te denken over veiligheid. Deze kernwaarden bieden wij aan om u, de gemeente, te helpen een visie te vormen over veiligheid.

Kernwaarde 1

De kwaliteit van de leefomgeving wordt mede bepaald door (fysieke) veiligheid.

Bij de inrichting van de fysieke leefomgeving is veiligheid een van de thema's die een rol speelt. Een veilige leefomgeving draagt voor burgers, bedrijven en initiatiefnemers bij aan een goede leef- en vestigingsklimaat. Daarom is veiligheid een thema wat opgenomen moet worden in de omgevingsvisie. De VRHM denkt dan ook graag in een vroeg stadium mee bij dit thema voor de omgevingsvisie. Dit zorgt ervoor dat veiligheidsaspecten vroegtijdig in beeld worden gebracht en er ruimte is om zorgvuldige afwegingen te maken. Zo wordt ook bij andere thema's, ontwikkelingen en innovaties aan het aspect veiligheid gedacht.

Kernwaarde 2
Samen werken aan een veilige fysieke leefomgeving.

Samen streven initiatiefnemers van nieuwe ontwikkelingen, maatschappelijke organisaties en andere overheden naar een veilige leefomgeving. Dit streven is een gezamenlijke verantwoordelijkheid, waarbij alle partijen verantwoordelijkheid dragen voor hun deel van de risico's. Gezamenlijk streven naar een veilige fysieke leefomgeving werkt het beste als in een zo vroeg mogelijk stadium wordt nagedacht over veiligheid. De VRHM biedt dan ook aan om in dat vroege stadium al mee te denken en een gesprekspartner te zijn. De gemeente kan in de omgevingsvisie vastleggen hoe zij deze samenwerking vormgeven.

Bij deze samenwerking bepaalt de VRHM risico's en bekijkt de veiligheid in de fysieke leefomgeving. De VRHM bepaalt risico's door te kijken naar het effect en de kans van een incident. Risico's waar de VRHM naar kijkt zijn: bereikbaarheid en bluswatervoorziening, de risico's op brand, opslag, vervoer en gebruik van gevaarlijke stoffen, risico's bij evenementen en natuurbranden. Risico's worden bekeken in relatie tot de omgeving. De VRHM maakt niet alleen risico's inzichtelijk, maar ook de mogelijkheden voor ontwikkeling in de gemeente. Zo kijkt de VRHM naar klimaatverandering en de energietransitie. Met name de ontwikkelingen op waterveiligheid, droogte, hitte, extreem weer, het toenemend risico op natuurbranden en de risico's van nieuwe mogelijkheden van energieopwekking en -opslag zullen in de toekomst bepalend zijn voor een veilige leefomgeving. De brede blik die de VRHM heeft zorgt voor meerwaarde aan het samenwerken aan een veilige fysieke leefomgeving.

Kernwaarde 3
De leefomgeving wordt mede vormgegeven volgens de ontwerpprincipes voor veiligheid.

Voor het ontwerpen van een fysiek veilige leefomgeving biedt de VRHM vijf ontwerpprincipes aan. Aan deze ontwerpprincipes kunnen planregels en eventuele omgevingswaarden in het omgevingsplan gekoppeld worden. De ontwerpprincipes zijn op volgorde opgesteld: van het voorkomen van risico's tot acute hulpverlening bij rampen en crises.

1. Voorkomen of beperking van risico's vergroot de veiligheid

Als eerste proberen we de bron aan te pakken en daarmee het risico volledig weg te halen of te beperken. Dit is de krachtigste manier en heeft daarom de voorkeur. Omdat dit niet altijd mogelijk is, zijn er nog andere principes.

2. Afstand tot de risico's vergroot de veiligheid

Het kan grote gevolgen voor en effecten op de omgeving en haar bewoners hebben als bij een risicobron iets gebeurt. Denk bij deze risico's bijvoorbeeld aan hoog water, een droog bos, een bedrijf dat werkt met gevaarlijke stoffen of het vervoer daarvan. Het houden van afstand tot de risico's draagt ook bij aan een gezonde leefomgeving en leidt minder snel tot een volgend incident in de omgeving.

Als het niet mogelijk is om de risico's te voorkomen of te beperken is het belangrijk dat de omgeving zo ingericht wordt dat de fysieke afstand tot een risico vergroot wordt. Dit beperkt slachtoffers, letsel, overlast en (economische) schade. Bij een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling is het daarom van belang te kijken naar de omgeving en de risico's die zich in de buurt bevinden. Dit is extra belangrijk voor (zeer) kwetsbare groepen (denk aan kinderen, ouderen en/of mensen met een beperking) en in de buurt van vitale infrastructuren (denk aan wegen, elektriciteit en drinkwater).

3. Bouwwerken en omgeving bieden bescherming

In de omgeving van een incident moeten mensen de mogelijkheid hebben om te schuilen of de nadelige effecten moeten worden vertraagd. Dit geldt vooral als risico's niet bij de bron voorkomen kunnen worden en de afstand tot die risico's niet vergroot kan worden. Mensen kunnen beschermd worden tegen de gevolgen van die risico's door bewust na te denken over de manier van bouwen, het type en de inrichting van gebouwen. De risico's waartegen de mensen beschermd kunnen worden zijn onder andere de rookwolken die ontstaan bij brand, de verspreiding van giftige stoffen, de uitval van nutsvoorzieningen en/of explosies.

4. Bouwwerken en gebieden zijn snel en veilig te verlaten

Wanneer bouwwerken en de omgeving niet voldoende bescherming bieden, is het van belang dat mensen snel en veilig kunnen vluchten. Hierbij is het belangrijk dat van de risicobron af gevlucht kan worden; dit vergroot de zelfredzaamheid van de mensen in het gebied. Het is daarom belangrijk om bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen vooraf een analyse van de risico's te maken. Op basis van deze risicoanalyse kunnen de gebouwen, vlucht- en ontsluitingswegen zo ontworpen worden dat mensen veilig en snel naar een veilige omgeving kunnen vluchten.

5. De omgeving maakt snel en effectief optreden van de hulpdiensten mogelijk

Hulpdiensten kunnen sneller en effectiever optreden wanneer de bereikbaarheid van gebieden, bouwwerken, bedrijven en evenementen goed doordacht is. Een bewuste inrichting zorgt ervoor dat hulpverleners mensen sneller kunnen bereiken, in veiligheid kunnen brengen en de gevolgen van een incident kunnen beperken. Van belang is het voor de hulpverleners om te weten wat zij aan kunnen treffen. Hierbij kan gedacht worden aan: of er minder zelfredzame mensen verblijven in het gebied en welke risico's er verder in de omgeving zijn. Voor een goede bereikbaarheid en bluswatervoorziening hanteert de VRHM de Handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid. De brandweer kan snel en efficiënt optreden wanneer voldoende bluswater voorhanden is. Zo worden de gevolgen voor de omgeving en haar bewoners beperkt en is een snelle terugkeer naar de 'normale' situatie mogelijk.

6. Mensen krijgen bij crisis de passende medische zorg

Crises kunnen een grote invloed hebben op de zorgvraag en het zorgaanbod en daarmee op de continuïteit van zorg binnen de gehele zorgsector. Indien de vraag naar zorg tijdens crisis ophoogt, kunnen hulpverleners dit mogelijk niet leveren of geplande operaties kunnen niet doorgaan. Daarom is het belangrijk dat zorgorganisaties zoals ziekenhuizen, huisartsen en de ambulancedienst berekend zijn op de zorgbehoefte van inwoners en bezoekers van de regio, onder alle omstandigheden. De gevolgen voor zorgorganisaties moeten bij ruimtelijke ontwikkelingen bekeken worden. De organisaties moeten meegroeien bij een groei van het aantal inwoners of bezoekers, maar bij krimp is het van belang dat de zorgvoorzieningen ook op peil blijven.

Kernwaarde 4

Mensen zijn bekend met risico's en weten hoe te handelen.

Om in de toekomst een fysiek veilige leefomgeving in de gemeente te waarborgen dan wel verder te verbeteren, adviseren we daarom om bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen deze principes te hanteren. Door deze kernwaarden in de omgevingsvisie op te nemen, schept de gemeente een richtinggevend kader voor het omgevingsplan en toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

De zelfredzaamheid en samenredzaamheid van bewoners wordt verbeterd door communicatie over risico's en de voorbereiding hierop. Het veiligheidsbewustzijn van mensen stijgt als iedereen die in een gemeente verblijft weet welke risico's er zijn, hoe ze zich kunnen voorbereiden en wat ze kunnen doen in het geval van crisissituaties. Dit is dan ook het uiteindelijke doel. Hier hoort ook kennis van de inrichting van de omgeving en de mogelijkheden om te handelen bij. Deze risicocommunicatie kan bijvoorbeeld via een kaart in de meterkast tot bijeenkomsten en rondleidingen bij bedrijven.

Tijdens een incident wordt gebruikgemaakt van crisiscommunicatie. Dit is een taak van de burgemeester van de gemeente waar het incident zich voordoet. Met behulp van crisiscommunicatie kan handelingsperspectief gegeven worden aan burgers in de omgeving van een incident.

Algemene adviezen ten aanzien van fysieke veiligheid

Gelet op de diversiteit van het aantal fysieke veiligheidsrisico's in de gemeente kan aan de uitwerking van het aspect fysieke veiligheid meer aandacht worden gegeven. Wij willen u daarom alvast de volgende algemene adviezen voor de omgevingsvisie meegeven:

- Neem de kernwaarden voor een fysiek veilige leefomgeving op in de gebiedsvisie. Fysieke veiligheid wordt daarmee een thema waarover aan de voorkant is nagedacht. Door deze kernwaarden in gebiedsvisie op te nemen, schept men een richtinggevend kader voor de omgevingsvisie, het omgevingsplan en toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

- Formeel is de adviesrol van de veiligheidsregio geregeld door een verwijzing in het Besluit kwaliteit leefomgeving naar artikel 10 van de Wet veiligheidsregio's. Om de adviesrol van de veiligheidsregio expliciet in te bedden, adviseren we om concreet in de gebiedsvisie op te nemen dat:
  - de veiligheidsregio vroegtijdig betrokken wordt bij het gehele proces van de totstandkoming van hieruit voortkomende ruimtelijke plannen;
  - de veiligheidsregio adviseur is voor fysieke veiligheid bij omgevingsvisies, omgevingsplannen en initiatieven.

Adviezen voor ontwikkelingen, ambities en beleidskeuzes

Verschillende ontwikkelingen, ambities en beleidskeuzes die in de omgevingsvisie opgenomen kunnen worden, hebben effect op de fysieke veiligheid in de gemeente. In deze paragraaf beschrijven wij deze ontwikkelingen, ambities en beleidskeuzes, geven we een toelichting op de gevolgen ervan ten aanzien van fysieke veiligheid en geven we aan hoe de fysieke veiligheid gewaarborgd of verbeterd kan worden, waarbij we refereren aan de kernwaarden. Om te zorgen dat de gemeente in de toekomst een veilige leefomgeving aan haar inwoners kan (blijven) bieden, adviseren we om deze aandachtspunten en maatregelen verder uit te werken bij de betreffende ontwikkelingen, ambities en beleidskeuzes.

1. Huisvestingsmogelijkheden kwetsbare mensen

De Veiligheidsregio Hollands Midden adviseert om bij de locatiekeuze voor mogelijke toekomstige ontwikkelingen ten behoeve van de huisvesting van kwetsbare groepen rekening te houden met risicogebieden die gevoelig zijn voor overstromingen, extreme neerslag, droogte en hitte.

2. Alternatieve energiebronnen

Alternatieve energiebronnen en energieopslagmogelijkheden, zoals windturbines en buurtbatterijen, brengen risico's met zich mee. Rotorbladen van windturbines kunnen afbreken en bij een brand in een buurtbatterij kunnen zeer giftige stoffen vrijkomen. Bij het toewijzen van locaties voor dergelijke energiebronnen dient dus rekening te worden gehouden met de risico's die deze bronnen met zich meebrengen. Ons advies is om ervoor te zorgen dat bij de mogelijke toekomstige realisatie van deze risicobronnen, deze op voldoende afstand worden gerealiseerd van (beperkt) kwetsbare objecten, zoals woningen, zorginstellingen, scholen, kantoren, etc.

3. Bereikbaarheid en ontluchting

Een aandachtspunt binnen de gemeente is de bereikbaarheid voor hulpdiensten. Om ervoor te zorgen dat incidentlocaties snel en veilig zijn te verlaten en een snel en effectief optreden van de hulpdiensten mogelijk te maken adviseren we om vooraf al na te denken over de indeling van het gebied, de manier van bouwen, duidelijke vluchtroutes, goede aanrijdroutes voor de hulpdiensten en voldoende bluswatervoorzieningen. Wij raden u aan om bij ruimtelijke ontwikkelingen in overleg met de hulpdiensten de ontsluiting van het plangebied en de opstelplaatsen voor brandweervoertuigen en andere hulpdiensten te bepalen.

4. Bluswater

Zoals ook aangegeven bij het hoofdstuk "Algemene trends en ontwikkelingen" zijn de gevolgen van klimaatverandering en bodemdaling onbekend. Wij adviseren u dan ook om bij ruimtelijke ontwikkelingen in overleg met de brandweer de bluswatervoorziening van het plangebied op dat moment te beoordelen. Mede omdat de veiligheidsregio in samenwerking met gemeenten de visie op bluswater heeft herzien.

5. Veiligheid

De gemeente kan ervoor kiezen om in de visie op te nemen dat in het kader van veiligheid voor elke grote nieuwe ontwikkeling er een VER (Veiligheidseffectrapportage) opgesteld gaat worden waarin alle bovengenoemde veiligheidsaspecten aan de orde komen.

Om de gemeentelijke ambitie ook werkelijk waar te kunnen maken binnen ruimtelijke ontwikkelingen adviseert de politie aan de gemeente om het volgende in de visie op te nemen:

- dat bij nieuwe bouwplannen een parkeerbalans (CROW) wordt opgesteld;
- dat bij nieuwe bouwplannen en reconstructies de openbare ruimte 'Duurzaam Veilig' ingericht gaat worden en aan de CROW-richtlijnen gaat voldoen;
- dat bij nieuwe bouwplannen of de grootschalige renovaties van bestaande bouw de woningen gaan voldoen aan het politiekeurmerk Veilig Wonen; bij bedrijventerreinen, buitengebieden, winkelgebieden e.d. het bouwplan of de grootschalige renovatie gaat voldoen aan het keurmerk Veilig Ondernemen; en bij horecagebieden de plannen getoetst worden aan de richtlijn Veilig Uitgaan.